

Terapia bólu ostrego i przewlekłego

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie z oceną
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. i n. o zdr. Grażyna Bączek
Koordynator przedmiotu	dr n. med. i n. o zdr. Monika Salamończyk
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. i n. o zdr. Monika Salamończyk
Prowadzący zajęcia	dr n. med. i n. o zdr. Monika Salamończyk, dr n. med. i n. o zdr. Sabina Stadnicka, mgr Maria Rabiej

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok; semestr 2	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		10	0,5
seminarium (S)		10	0,5
ćwiczenia (C)		20	1
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		35	1

3. CELE KSZTAŁCENIA	
	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie metody i zasady terapii bólu ostrego i przewlekłego.
	W zakresie umiejętności absolwent potrafi realizować samodzielnie świadczenia specjalistyczne z zakresu terapii bólu ostrego i przewlekłego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – ZAAWANSOWANA PRAKTYKA ZAWODOWA POŁOŻNEJ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 10 października 2024)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W.5	rodzaje bólu (ostry, przewlekły), mechanizm i drogi przewodzenia oraz czynniki wpływające na jego odczuwanie,
B.W.6	metody i narzędzia diagnostyki oraz monitorowania odczuwania bólu przez pacjentkę,
B.W.7	zasady i metody farmakologicznego i nefarmakologicznego postępowania przeciwbólowego zgodnie z rekomendacjami i zaleceniami Polskiego Towarzystwa

	Badania Bólu oraz odrębności terapii przeciwbólowej w zależności od wieku (noworodek, niemowlę, kobieta w okresie senium) oraz stanu pacjenta (kobieta w terminalnej fazie choroby nowotworowej lub w okresie ciąży i karmienia piersią),
B.W.8	działanie i skuteczność leków przeciwbólowych z różnych grup (opiodowe i nieopiodowe leki przeciwbólowe, niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ), drabina analgetyczna i koanalgetyki) oraz ich działania niepożądane,
B.W.9	źródła bólu i metody jego łagodzenia u noworodka i niemowlęcia.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

B.U.6	oceniać ból ostry i przewlekły przy zastosowaniu skali jego natężenia dobranej do danej grupy pacjentów (kobieta, noworodek, niemowlę) oraz skuteczność zastosowanej terapii,
B.U.7	określić poziom sprawności poznawczej pacjenta (kobieta, noworodek, niemowlę) oraz ocenić poziom natężenia bólu i objawy związane z odczuwaniem bólu według określonej skali u pacjentów bez zaburzeń poznawczych i z zaburzeniami poznawczymi,
B.U.8	uwzględnić w ocenie bólu ostrego i przewlekłego oraz prowadzonej terapii przeciwbólowej metody nefarmakologiczne dostosowane do szczególnych grup pacjentów (kobieta, noworodek, niemowlę),
B.U.9	samodzielnie dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu ostrego i przewlekłego oraz metody nefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego i wieku pacjenta (kobieta, noworodek, niemowlę);
B.U.10	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego oraz modyfikować dawkę leku przeciwbólowego w zakresie zlecenia lekarskiego,
B.U.11	przewodzą edukację pacjentki, jej rodziny lub opiekuna w zakresie metod oceny i leczenia bólu z wykorzystaniem nefarmakologicznych metod leczenia bólu w warunkach domowych,
B.U.12	oceniać nasilenie bólu u noworodka oraz stosować zasady postępowania przeciwbólowego i sedacyjnego na oddziale intensywnej terapii noworodka.

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład	Terapia bólu w ciąży, okresie okołoporodowym i w połogu. Rola położnej w terapii bólu.	B.W5., B.W6., B.W7, B.W8.
Wykład	Definicje bólu. Fizjologia bólu. Mechanizmy powstawania bólu patologicznego. Klasyfikacja bólu. Anatomia struktur nerwowych odpowiedzialnych za przewodzenie bólu. Farmakoterapia bólu. Drabina analgetyczna: leki nieopiodowe, słabe opiody, opiody. Mechanizm działania leków przeciwbólowych. Metody dobierania dawki i zamiany jednego opiodu na drugi. Koanalgetyki.	B.W5., B.W6., B.W7, B.W8.

Seminaria	Postępowanie przeciwbólowe w ciąży, porodzie i połogu – współczesne metody terapii oraz kompetencje położnej.	B.W5., B.W6., B.W7, B.W8.
Seminaria	Ból w chorobach ginekologiczno-onkologicznych: ból w miednicy mniejszej i krocza, ból pooperacyjny, ból nowotworowy. Specyfika terapii bólu w chorobach ginekologiczno-onkologicznych. Postępowanie diagnostyczne. Metody farmakologiczne łagodzenia bólu i zasady doboru preparatów.	B.W5., B.W6., B.W7, B.W8.
Ćwiczenia	Ocena bólu i dobór metod terapii przeciwbólowej w położnictwie – analiza przypadków klinicznych.	B.U6, B.U7, B.U8., B.U9, B.U10, B.U11, B.U12.
Ćwiczenia	Planowanie i realizacja postępowania przeciwbólowego u kobiety dorosłej na podstawie przypadków klinicznych: ból pooperacyjny, ból w chorobach ginekologicznych, zespół bólowy miednicy mniejszej, ból nowotworowy Niefarmakologiczne metody leczenia bólu w ginekologii i ginekologii onkologicznej	B.U6, B.U7, B.U8., B.U9, B.U10, B.U11, B.U12.
Ćwiczenia	Leczenie przeciwbólowe u noworodków. Ból zapobieganie i leczenie u noworodka i niemowlęcia. Następstwa bólu u noworodka i niemowlęcia. Metody oceny bólu. Sposoby zapobiegania i metody łagodzenia bólu towarzyszącego wybranym procedurom wykonywanym w oddziałach noworodkowych oraz oddziałach intensywnej terapii noworodka. Postępowanie zapobiegawcze. Niefarmakologiczne sposoby leczenia bólu. Wspomaganie behawioralne podczas procedur związanych z bólem. Farmakologiczne sposoby leczenia bólu. Metody łagodzenia bólu podczas wykonywania typowych procedur u noworodków.	B.W9, B.U6, B.U7, B.U8., B.U9, B.U10, B.U11, B.U12.
Ćwiczenia	Ocena bólu i dobór metod terapii przeciwbólowej w neonatologii – analiza przypadków klinicznych.	B.U6, B.U7, B.U8., B.U9, B.U10, B.U11, B.U12.

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Kruszyński Z. Anestezjologia i intensywna terapia położnicza. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
- Weinert M, Kubler A. (red.wyd. pol.) Crash Course Anestezjologia. Edra Urban & Partner, Wrocław 2021
- Rekomendacje i Zaleceniami Polskiego Towarzystwa Badania Bólu
- Świetliński J. Neonatologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021

Uzupełniająca

- Woroń J, Malec-Milewska A. Kompendium leczenia bólu wydanie III. Medical Education, 2017
- Krajnik M, Malec-Milewska M, Wordliczek J. Chory na nowotwór kompendium leczenia bólu. Medical Education, 2014

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
--	--	----------------------

B.W5. – B.W9.	Test w formie stacjonarnej	Uzyskanie z testu 60 i więcej procent
B.U6. – B.U12.	Realizacja zleconego zadania	Przygotowanie projektu zgodnie z kryteriami
	Obserwacja	Czynny udział w zajęciach, wykonywaniu zadań

8. INFORMACJE DODATKOWE

Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej: <http://zdg.wum.edu.pl/>

Warunkiem otrzymania zaliczenia z przedmiotu jest obecność na zajęciach, czynny w nich udział, realizacja zleconego zadania oraz pozytywny wynik z testu (60 i więcej procent).

Uzyskanie zaliczenia z pierwszej lub drugiej poprawki warunkuje zdobycie 60 i więcej procent z testu.

Treści kształcenia poruszane na zajęciach, w których student nie uczestniczył należy zaliczyć w formie ustnej.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich